

Metodika pro sledování a vyhodnocování naplňování Strategie romské integrace do roku 2020

Obsah

1. Úvod	3
2. Instituce podílející se na implementaci Strategie romské integrace do roku 2020 a proces vyhodnocování naplňování opatření Strategie	4
3. Monitorovací a evaluační cyklus Strategie romské integrace do roku 2020	7
4. Indikátory, sběr dat a jejich limity	10
4. 1. Indikátory	10
4. 2. Limity sběru dat	10
4. 3. Výchozí hodnoty	11
4. 4. Časové sledování pokroku	11
4. 5. Specifikace dat pro jednotlivé oblasti	11
4. 5. 1. Vzdělávání	11
4. 5. 2. Zaměstnanost	13
4. 5. 3. Sociální služby	14
4. 5. 4. Bydlení	14
4. 5. 5. Zdraví	14
4. 5. 6 Náhradní rodinná péče	14
5. Evropské strukturální a investiční fondy a koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám ..	16

Seznam použitých zkratk:

AVČR – Akademie věd České republiky
AKČR – Asociace krajů České republiky
APZ – aktivní politika zaměstnanosti
ASZ, Agentura – Agentura pro sociální začleňování (funguje jako jeden z odborů Úřadu vlády)
ČSÚ – Český statistický úřad
ČŠI – Česká školní inspekce
ESIF – Evropské strukturální a investiční fondy
GAČR – Grantová akademie České republiky
IROP – Integrovaný regionální operační program (2014–2020)
KRKO – Krajský koordinátor pro romské záležitosti
MK – Ministerstvo kultury
MLP – Ministr pro lidská práva / Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu
MRK – Muzeum romské kultury
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV – Ministerstvo vnitra
MVVI – Místopředseda vlády pro vědu výzkum a inovace
MZ – Ministerstvo zdravotnictví
NNO – nevládní neziskové organizace
NPMK – Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského
OP VVV – Operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání (2014–2020)
OP Z – Operační program zaměstnanost (2014–2020)
PL – Památník Lidice
RVZRM – Rada vlády pro záležitosti romské menšiny
SMO ČR – Svaz měst a obcí České republiky
TAČR – Technologická agentura České republiky
ÚSTR – Úřad pro studium totalitních režimů
VŠ – vysoká škola
VÚV – Vedoucí Úřadu vlády ČR

1. Úvod

Předložená metodika rozpracovává opatření přijatá ve Strategii romské integrace do roku 2020, kterou přijala vláda 23. února 2015.¹ Materiál si klade za cíl navrhnout důsledné kontrolní metody, které umožní hodnocení dopadu opatření na integraci Romů a nastaví přezkumný mechanismus pro upravování strategie. Schválením předkládané metodiky vládou a jejím uplatňováním v praxi budou rovněž vytvořeny předpoklady pro naplnění tematické předběžné podmínky pro čerpání finančních prostředků z ESI fondů T. 9.2., která požaduje, aby byl členským státem EU „vypracován vnitrostátní strategický rámec politiky začleňování Romů“. Tato podmínka, přes schválení Strategie romské integrace vládou, je považována pouze za částečně naplněnou (stav plnění 84 %). Důvodem je zejména to, že není splněno jedno z kritérií, a sice, že strategie „zahrnuje důsledné kontrolní metody, které umožní hodnocení dopadu opatření na integraci Romů, a přezkumný mechanismus pro upravování strategie.“² Metodika směřuje bezprostředně k naplnění tohoto úkolu.

Metodika uvádí sadu indikátorů, které vycházejí z opatření navržených ve Strategii romské integrace do roku 2020. Strategie romské integrace vytváří rámec pro opatření, která jsou realizována do roku 2020 ke zvrácení negativních trendů ve vývoji situace značné části Romů v ČR v oblastech vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení, zdravotní a sociální. Opatření směřují k nastartování a urychlení pozitivních změn, které povedou k postupnému odstranění neodůvodněných a nepřijatelných rozdílů mezi situací značné části Romů a většinové části populace, zajistí účinnou ochranu Romů před diskriminací, bezpečné soužití a povzbudí rozvoj romské kultury, jazyka a participaci Romů. Integrální součástí strategie je její propojení na politiky prováděné nebo koordinované na úrovni EU a současně na mezinárodní iniciativy, zejména v rámci Rady Evropy, v návaznosti na iniciativu Dekáda romské inkluze a na doporučení kontrolních mechanismů OSN.

Metodika navrhuje způsob a metody vyhodnocování opatření ve Strategii navržených. Spočívá v každoročním vyhodnocování opatření, která odpovědné resorty v oblasti romské integrace učinily. Navrhuje rovněž způsoby aktualizace jednotlivých opatření a zapojení stakeholderů do procesu monitorování.

Metodika v úvodní části shrnuje institucionální a procesní rámec pro naplňování Strategie. Zvláštní pozornost dále věnuje tzv. koordinovanému přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám, v nichž žije značný počet Romů. Podle poslední Analýzy sociálně vyloučených lokalit se poměr Romů žijících ve vyloučených lokalitách pohybuje kolem 80% obyvatel lokalit. Ve druhé (tabulkové) části jsou stanoveny pro opatření Strategie odpovědné orgány (dle Strategie), indikátory výsledku / indikátory výstupu, zdroje dat a zdroje vstupních dat / periodicita dodání dat.

¹ Usnesení vlády ze dne 23. února 2015 č. 127.

² Akční plán řízení a koordinace předběžných podmínek v programovém období 2014-2020, prosinec 2015.

2. Instituce podílející se na implementaci Strategie romské integrace do roku 2020 a proces vyhodnocování naplňování opatření Strategie

Do naplňování Strategie romské integrace je zapojena řada aktérů, jak z veřejné správy, tak i občanské společnosti a z řad Romů. Na centrální úrovni jsou zapojeni:

Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu

1. místopředseda vlády pro ekonomiku a ministr financí,

místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace,

ministr kultury,

ministr průmyslu a obchodu,

ministr spravedlnosti,

ministr vnitra,

ministr zahraničních věcí,

ministr zdravotnictví,

ministerně práce a sociálních věcí,

ministerně pro místní rozvoj,

ministr školství, mládeže a tělovýchovy

vedoucí Úřadu vlády,

Veřejná ochránkyně práv,

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny,

Výbory Rady vlády pro záležitosti romské menšiny,

Pracovní skupiny Výborů,

Monitorovací výbor pro činnosti Agentury pro sociální začleňování,

Rada vlády pro národnostní menšiny,

Český statistický úřad,

Česká školní inspekce,

Grantová agentura České republiky,

Technologická agentura České republiky,

Nestátní neziskové organizace působící v oblastech romské emancipace a integrace na centrální úrovni

Na krajské a místní úrovni se jedná o:

Kraje, obce,

Krajští koordinátoři pro romské záležitosti,

Romští poradci na obcích, kde jsou ustaveni,

Odbor pro sociální začleňování v rámci lokálních partnerství,

Nestátní neziskové organizace působící v oblastech romské emancipace a integrace na místní úrovni,

Školy a školská zařízení,

Krajská ředitelství Policie ČR (styční důstojníci pro národnostní menšiny, pracovníci zabývající se extremismem).

Úkoly směřující k naplňování strategie jsou uloženy rozhodnutím vlády, a jsou tak **závazné pro ministerstva a jim podřízené organizace**. Naplňování opatření sleduje ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu prostřednictvím specializovaného útvaru - Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny, který je součástí Úřadu vlády České republiky. Ministerstva zodpovědná za realizaci konkrétních opatření každoročně informují ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu o průběhu naplňování opatření. Poskytnuté informace slouží jako podklad pro Zprávu o stavu romské menšiny, která je každoročně předkládána vládě ke schválení a bude nově obsahovat také informaci o naplňování Strategie romské integrace do roku 2020. Prostřednictvím tohoto materiálu vláda dále může revidovat

znění Strategie romské integrace v závislosti na výsledcích jejího naplňování. Tento mechanismus je dále podrobněji popsán.

Ve vztahu ke krajům, obcím, nestátním neziskovým organizacím, romské občanské veřejnosti a dalším nestátním subjektům (akademie, vysoké školy, církve, odbory), mezinárodním organizacím bude naplňování strategie realizováno prostřednictvím spolupráce na principu sdílených cílů a dobrovolnosti; za využití nabídek – pobídek ke spolupráci (např. prostřednictvím dotací), případně na bázi plnění úkolů plynoucích ze zákona.

Důležitou roli v procesu vyhodnocování Strategie romské integrace do roku 2020 sehrávají **krajští koordinátoři pro romské záležitosti**, kteří vyhodnocují kroky v oblasti romské integrace na úrovni krajů, prostřednictvím pravidelných zpráv poskytují odborné kvalitativní vyhodnocení situace z pohledu krajské samosprávy.

Strategie romské integrace do roku 2020 je na krajské a místní úrovni implementována za pomoci krajských koordinátorů pro romské záležitosti. Kraje zřizují v přenesené působnosti funkci koordinátora pro romské záležitosti na základě § 67 Zákona č. 129/2000 Sb., o krajích ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin, ve znění pozdějších předpisů ukládá povinnost obecním úřadům obce s rozšířenou působností ve svém správním obvodu plnit úkoly napomáhající výkonu práv příslušníků romské komunity a integraci příslušníků romské komunity do společnosti. Podobně krajský úřad řídí a koordinuje ve svém správním obvodu plnění úkolů na úseku státní politiky napomáhající integraci příslušníků romské komunity do společnosti.

Pozice krajského koordinátora je financována prostřednictvím dotačního programu Úřadu vlády ČR. Jednou z podmínek přidělení dotace je, že kraje předloží Úřadu vlády ČR koncepční nebo strategický materiál kraje, ze kterého vyplývají úkoly a činnosti koordinátora při jeho naplňování. Krajští koordinátoři jsou metodicky vedeni Úřadem vlády ČR. Opatření v kapitolách 11 a 12 Strategie romské integrace do roku 2020 rozpracovávají tento koordinační a monitorovací mechanismus. K naplnění úkolů na místní úrovni se předpokládá úzká spolupráce s krajskými koordinátory, ale také dalšími aktéry, jako jsou například terénní pracovníci na obcích, romskými poradci, případně dalšími aktéry na místní úrovni.

Kraje zahrnují opatření zaměřené na romskou integraci buď v konkrétních strategických či koncepčních materiálech zaměřených na romskou integraci, případně mají téma romské integrace začleněné ve Střednědobých plánech sociálních služeb. Nutno zmínit, že v rámci činnosti Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny vznikla pracovní skupina pro krajské koordinátory, která se věnuje krajskému přístupu k romské integraci a vazbě Strategie romské integrace do roku 2020 na činnost krajských koordinátorů. Jedním z úkolů vyplývajících ze Strategie romské integrace do roku 2020 je zajišťovat metodické vedení krajských koordinátorů pro romské záležitosti. S metodickým vedením krajských koordinátorů souvisí také úkol uložený strategií, který spočívá ve vytvoření kompaktní sítě pracovníků na úrovni krajů a obcí, které budou integrovat jak romské poradce, lokální konzultanty Agentury pro sociální začleňování a terénní pracovníky obcí pracujících v romských lokalitách a nastavit jejich metodickou podporu.

Ve vztahu ke sledování a vyhodnocování politik na místní úrovni ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu oslovuje kraje s žádostí o vyplnění dotazníku, kterým se v návaznosti na strukturu Strategie romské integrace do roku 2020 dotazujeme na konkrétní kroky, které byly ve vztahu k plnění Strategie romské integrace učiněny krajem. Prostřednictvím krajských koordinátorů jsou dotazy směřovány také na místní úroveň, tzn. na úroveň obcí. Informace obdržené od krajských úřadů slouží jako podklady pro přípravu Zprávy o stavu romské menšiny, která je předkládána vládě

ke schválení. Cílem dotazníku je strukturovaně a v souladu s úkoly ze Strategie romské integrace monitorovat její naplňování na místní úrovni.

Dalším aktérem, který se významně podílí na monitorování situace Romů specificky ve vyloučených lokalitách, je **Odbor pro sociální začleňování Úřadu vlády (Agentura)**, který prostřednictvím tzv. Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám bude do roku 2020 působit v 70 sociálně vyloučených lokalitách.

Metodika shrnuje data sbírána na úrovni centrální správy, tzn. data, která se týkají mainstreamových opatření s dopadem na Romy, ale také výstupy specifických opatření, která jsou zaměřena na integraci Romů. Dále jsou k dispozici informace poskytované krajskými koordinátory, které zohledňují situaci na úrovni krajů, a to zejména s ohledem na opatření implementované na úrovni kraje s dopadem na romskou menšinu. Tyto informace jsou ovšem převážně kvalitativní povahy, jsou založeny na odborných odhadech, případně kvalitativním posouzením konkrétní situace.

3. Monitorovací a evaluační cyklus Strategie romské integrace do roku 2020

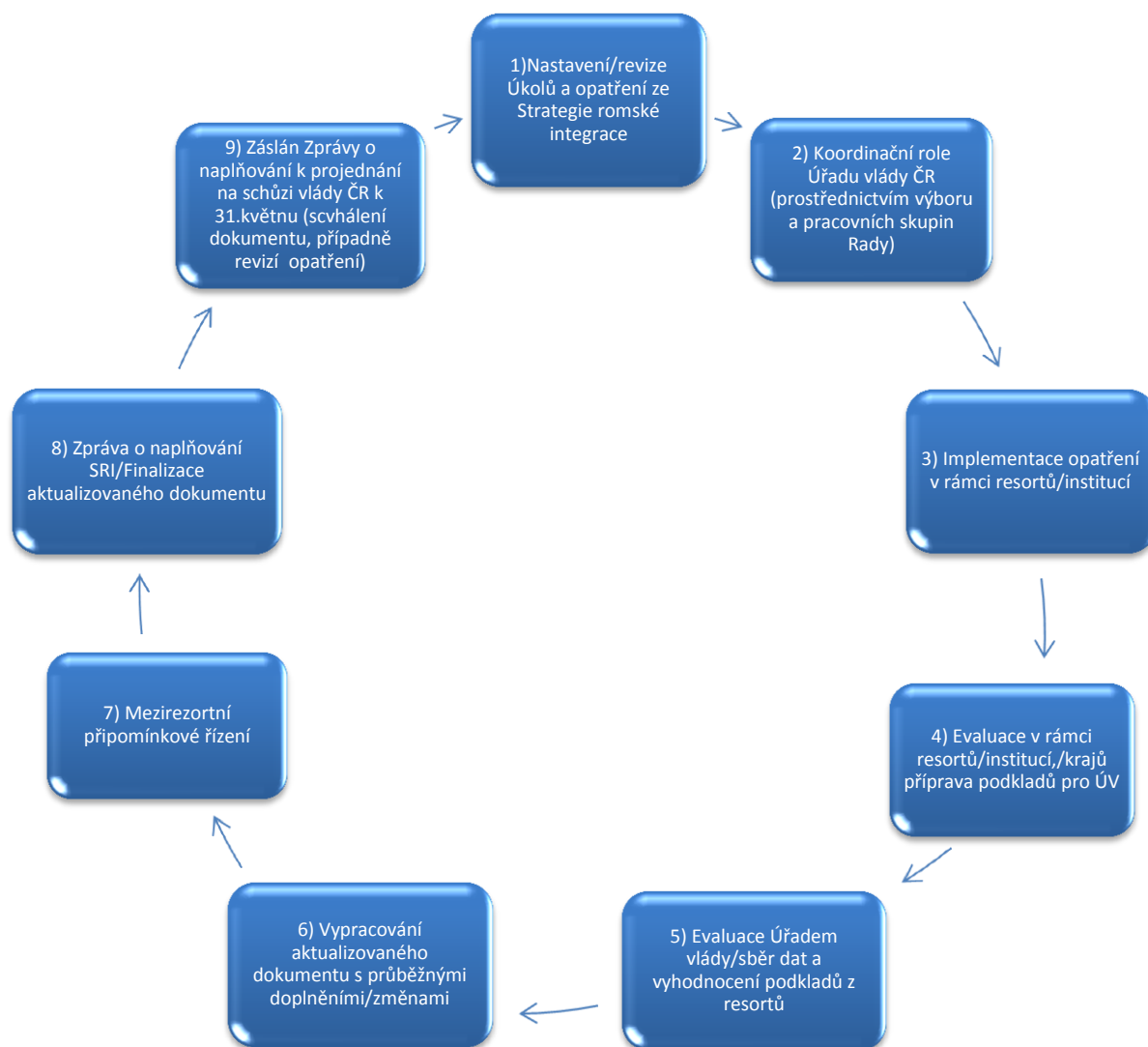
Základní monitorovací a evaluační cyklus Strategie romské integrace je jednoroční. Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu zajišťuje prostřednictvím kanceláře Rady pro romské záležitosti, ve spolupráci s Výborem pro spolupráci se samosprávami a prostřednictvím Sekce pro lidská práva, **kontinuální monitoring situace romské menšiny a naplňování cílů strategie.** Každoroční cyklus je vždy završen tím, že ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu zpracuje na základě podkladů od resortů, krajských koordinátorů a z dalších dostupných zdrojů **Zprávu o naplňování Strategie romské integrace 2020**, která informuje o plnění úkolů a rovněž o stavu romské menšiny v uplynulém kalendářním roce. Zpráva analyzuje situaci romské menšiny a ukazuje na vývoj situace romské menšiny v širším národním i nadnárodním kontextu.

Monitorování a evaluace vycházejí tak z již ustavených a ověřených postupů,³ současně však bude docházet k rozšiřování a zkvalitňování sběru a vyhodnocení dat. Ve střednědobém horizontu bude provedeno detailní vyhodnocení dopadu Strategie na situaci Romů v České republice a její aktualizace v návaznosti na zjištění. První hloubkové vyhodnocení Strategie romské integrace do roku 2020 je plánované k 31. květnu 2018 (naplňování Strategie v letech 2015-2017) a následně 31. květnu 2021 (celkové naplňování strategie v letech 2015-2020).

U jednotlivých opatření jsou již v rámci Strategie vždy uváděni gestoři a termíny plnění. Pro přehlednost byl vytvořen **Přehled opatření k realizaci Strategie**, který je na základě každoročního vyhodnocování průběžně aktualizován, aby tak byla možnost vypustit úkoly již splněné a doplnit je úkoly aktuálními. Strategie romské integrace na základě bodu 2 a) daného usnesení vlády tak prochází každoročně **EVALUAČNÍM CYKLEM**, viz graf č. 1.

³ Zpráva o stavu romské menšiny za uplynulý kalendářní rok a Informace o plnění usnesení vlády jsou vládou projednávány každoročně již od roku 2004.

Graf č. 1 - každoroční evaluační cyklus Strategie romské integrace do roku 2020

Popis grafu č. 1:

Úřad vlády ČR, potažmo ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu je ústředním koordinačním orgánem naplňování strategie a evaluace plnění jednotlivých bodů (bod č. 2). Každé opatření má přiděleno gestora (ať už se jedná o ministerstvo nebo jinou instituci), případně spolugestora, který je zodpovědný za plnění daného bodu (bod č. 3). Jednotliví gestoři průběžně evaluují opatření, která mají ve své gesci/spolugesci. Sbírají data z dostupných zdrojů (veřejné registry, ČSÚ, matriky, aktuální pilotní studie, výsledky práce Agentury, státní rozpočet atd.) a připravují podklady pro Úřad vlády ČR (bod č. 4).

Kancelář Rady pro záležitosti romské menšiny shromáždí vždy počátkem kalendářního roku podklady od všech resortů, krajů a dalších aktérů, včetně neziskových organizací a zástupců Romů, o naplňování Strategie romské integrace 2020 v uplynulém roce. Na evaluaci podkladů se podílejí

výbory⁴ Rady vlády pro záležitosti romské menšiny. K posílení systému monitorování a evaluace byly zřízeny pracovní skupiny⁵ k jednotlivým tematickým celkům, které každoročně vyhodnocují naplňování úkolů plynoucích ze Strategie.

Pracovní skupiny jsou tvořeny zástupci Sekce pro lidská práva, konkrétně zástupci kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a Odboru pro sociální začleňování, zástupci dotčených resortů, romskými odborníky a zástupci neziskové a odborné společnosti v dané problematice (bod č. 5). Výstupy činnosti pracovních skupin jsou podkladem pro přípravu Zprávy o naplňování Strategie romské integrace 2020.

Po analýze a doplnění podkladů zpracuje kancelář souhrnnou Zprávu o plnění Strategie romské integrace 2020 v příslušném roce (bod č. 6). Zpráva se kromě vyhodnocení plnění ve Strategii uvedených opatření také zaměřuje na sledování sady indikátorů vztahujících se k romské integraci. Po konzultacích s příslušnými aktéry je zpráva projednána Výborem a následně Radou vlády pro záležitosti romské menšiny. Poté je postoupena do standardního meziresortního připomínkového řízení (bod č. 7).

Závěrečnou fází přípravy dokumentu je zapracování připomínek z mezirezortního řízení (bod č. 8) a k 31. květnu zaslání konečné **Zprávy o naplňování Strategie romské integrace 2020** za příslušný rok a aktualizovaného **Přehledu opatření k realizaci Strategie** s navrženými doplněními či změnami vládě k projednání (bod č. 9).

V závěrečném roce činnosti Strategie romské integrace do roku 2020 je provedena finální evaluace, která slouží k vypracování **nové Strategie romské integrace pro následující období**, která bude Vládě ČR předložena do 31. prosince 2020.

Níže přiložené tabulky rekapitulují ze Strategie přijaté strategické cíle a k nim navržená opatření. Navrhuje měřitelné výstupové a výsledkové indikátory, které se vztahují k přijatým Strategickým cílům. Identifikovány jsou zdroje dat a zodpovědný resort za poskytování informací Úřadu vlády ČR. Současně je navržen termín, ve kterém by měly být informace poskytovány.

⁴ 1) Monitorovací výbor Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny pro činnost Agentury pro sociální začleňování, 2) Výbor pro spolupráci se samosprávami, 3) Výbor pro média

⁵ 1) Pracovní skupina krajských koordinátorů, 2) Pracovní skupina pro inkluzivní vzdělávání, 3) Pracovní skupina pro mezinárodní spolupráci, 4) Pracovní skupina odškodnění Romů

4. Indikátory, sběr dat a jejich limity

4. 1. Indikátory

Metodika sledování a vyhodnocování Strategie romské integrace je založena na sledování indikátorů výstupu⁶, které se vztahují k naplňování jednotlivých opatření a indikátorů výsledku⁷, které byly většinou navrženy pro celý specifický cíl s ohledem na jeho komplexnost, potažmo komplexnost výsledku, ke kterému se směřuje. Indikátory výsledku zpravidla sledují každoroční posun v dané kategorii (zlepšení, či zhoršení konkrétního stavu), reportovány ovšem bude nejenom daný posun, ale také jeho kvantitativní vyjádření např. odhadovaného počtu/poměru počtu romských dětí ve školách, nezaměstnaných osob, vynaložených finančních prostředků, či podpořených projektů, tam kde to je s ohledem na dostupnost dat možné.

Dílčí cíle a jejich výstupové indikátory směřují k naplnění specifického cíle a jednotného indikátoru výsledku. Přiřazení výsledkových indikátorů ke každému jednotlivému dílčímu cíli by způsobilo problematické sledování výsledků specifického cíle jako takového a nezachytilo by pokrok komplexně.

Indikátory byly vytvářeny ve spolupráci s resorty, které jsou odpovědné za naplňování jednotlivých opatření. Cílem bylo navrhnout takové indikátory, které budou 1) v souladu s cíli Strategie romské integrace, 2) dostatečně specifické, aby zachytily pokrok v konkrétních oblastech a 3) měřitelné, aby bylo možné kvantifikovat výsledky specifických cílů. Indikátory byly obecně nastaveny tak, aby odpovídaly požadavkům Strategie romské integrace do roku 2020, zejména pak s ohledem na čerpání Evropských strukturálních a investičních fondů na podporu sociálního začleňování. Dosažitelnost indikátorů byla nastavena na základě znalosti aktuální situace a prováděných intervencí v konkrétně specifikovaném termínu.

Termíny pro výstupové indikátory zpravidla odpovídají každoročnímu monitorovacímu cyklu, případně cyklu monitorování intervencí podpořených z projektů ESIF. Výsledkové indikátory byly nastaveny s ohledem na trvání Strategie, tzn. na základě potřeby pro určení hodnoty baseline, průběžného vyhodnocení a konečného zhodnocení situace na konci cyklu sledování výsledků opatření po roce 2020.

4. 2. Limity sběru dat

S ohledem na zákon o ochraně osobních údajů není vždy možné sledovat přímý dopad na cílovou skupinu Romů, protože centrální registry nerozlišují data dle etnicity občanů. Toto legislativní nastavení se dotýká zejména sledování indikátorů výsledku, a proto byla navržena taková řešení, která umožňují sledovat vývoj situace ve vztahu k romské menšině jinými způsoby, například pomocí místního určení, na základě expertíz osob, které jsou seznámeny se situací v konkrétních lokalitách atd. Ve všech kvantifikovaných, zejména výsledkových, indikátorech bude pracováno s kvalifikovanými odhady, které budou vyčísleny odbornými pracovníky v příslušných oblastech, mezi něž patří krajští koordinátoři pro romské záležitosti, lokální konzultanti pro sociální začleňování, pracovníci České školní inspekce, Úřadu práce České republiky a dalších institucí, které jsou v každodenním kontaktu s cílovou skupinou.

⁶ Výstupové indikátory jsou obvykle prezentovány jako produkty či služby dosažené či poskytnuté v rámci určitého opatření. Výstupové indikátory jsou někdy nazývány také jako indikátory procesní, neboť často mohou být vyjádřeny jako dosažení určité legislativní změny, přijetí metodiky nebo například koncepce.

⁷ Výsledkové indikátory vyjadřují změnu v chování či činnostech populace, na kterou jsou opatření zaměřena, v případě Strategie romské integrace 2020 se jedná o romskou menšinu.

Stanovení výchozích číselných hodnot je s ohledem na absenci dat ve většině oblastí problematické, převážně tak bude přistoupeno ke stanovení baseline až v prvním roce sledování, více viz níže v podkapitole 4. 3. Výchozí pozice.

V některých oblastech sledování bude pokrok měřen pouze v sociálně vyloučených lokalitách, zejména v oblasti bydlení a sociálních služeb. S ohledem na problematičnost získávání celorepublikových dat a zásadní potřeby změny právě v SVL považujeme toto zacílení za žádoucí.

Limity u konkrétních oblastí jsou popsány níže a budou vyhodnocovány v rámci každoročního vyhodnocování. Na základě těchto evaluací mohou být indikátory upraveny, viz evaluační cyklus, kapitola 3.

4. 3. Výchozí hodnoty

V České republice v posledních letech neproběhla šetření, která by poskytla baseline pro využití v rámci této Metodiky sledování SRI. Data nejsou tak v současné době dostupná a ve většině případů tak bude jako výchozí pozice sloužit 1. sběr dat v rámci sledování naplňování SRI na základě této Metodiky. Výchozí pozice tak bude u mnohých indikátorů nastavena v květnu 2017, když bude předkládána zpráva o naplňování Strategie romské integrace vládě za rok 2016.

Výjimkou je základní vzdělávání. MŠMT na základě rozsudku D.H. vs. Česká republika přistoupilo ve spolupráci s Českou školní inspekcí ke sledování odhadu počtu romských žáků v ZŠ, čímž byl vytvořen baseline v oblasti základního vzdělávání.

V některých případech lze k určení baseline použít výstupy Agentury EU pro základní práva, která v roce 2009 realizovala studii EU MIDIS, tyto informace byly využity pro přípravu Strategie romské integrace do roku 2020.

V roce 2015 Ministerstvo práce a sociálních věcí realizovalo analýzu sociálně vyloučených lokalit. Závěrečná zpráva poskytuje údaje a výchozí pozici pro některé oblasti v rámci sociálně vyloučených lokalit.

4. 4. Časové sledování pokroku

U některých indikátorů je navrženo každoroční zlepšení dané oblasti („*Ve třídách (zřízených podle § 16, pro žáky s LMP) je nižší počet romských žáků v porovnání s rokem předcházejícím (při porovnání v závislosti na vývoji celkového počtu romských žáků).*“) u jiných bude pokrok vyhodnocen až s koncem Strategie romské integrace, tedy v roce 2020 (např. „*do roku 2020 se o 50 % sníží výskyt diskriminace Romů v oblasti bydlení*“). K tomuto rozdílnému časovému sledování pokroku, které bylo stanoveno ve spolupráci s příslušnými rezorty, došlo na základě specifik určitých oblastí a specifických cílů. Zpravidla však monitorovací cyklus odpovídá jednoročnímu sledování indikátorů, odlišné sledování pokroku je například u intervencí financovaných z ESIF, které mají delší časový harmonogram, který lze vyhodnotit po realizaci podpořených projektů.

4. 5. Specifikace dat pro jednotlivé oblasti

4. 5. 1. Vzdělávání

Šetření romské problematiky je v českém právním prostředí velmi citlivým tématem, i z pohledu zákona se jedná o citlivé údaje (§ 4 písm. b) a § 9 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Hovoříme-li tedy o údajích o počtu romských dětí, žáků nebo studentů, jedná se vždy a pouze jen o jejich kvalifikované odhady založené na obecně uznávané metodice vycházející z definice uvedené v Analýze sociálně vyloučených

romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti, kdy za Roma považujeme takového jedince, který se za Roma sám považuje, aniž by se nutně k této příslušnosti za všech okolností (např. při sčítání lidu) hlásil, a/nebo je za Roma považován významnou částí svého okolí na základě skutečných či domnělých (antropologických, kulturních nebo sociálních) indikátorů. Zcela klíčovou roli při sledování a vyhodnocování dopadu Strategie romské integrace v oblasti vzdělávání romských dětí, žáků a studentů zde tedy mají, resp. budou mít, ředitelé škol, kteří v rámci šetření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, případně jím pověřené podřízené organizace, poskytnou v rámci speciálního šetření této problematiky své kvalifikované odhady počtů těchto dětí, žáků a studentů. Všechny indikátory, pokud to jejich povaha umožní, budou vypovídat o relativním stavu problematiky (tj. podíl na celku), neboť absolutní čísla nejsou vzhledem k demografickému vývoji populace vhodným ukazatelem změny.

Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání zahrnuje nejen děti navštěvující mateřské školy, ale rovněž i děti v přípravných třídách základních škol a v přípravném stupni základní školy speciální. V této oblasti doposud nebylo provedeno žádné šetření počtu takto vzdělávaných romských dětí, a tudíž výchozí pozice o jejich počtu v předškolním vzdělávání bude stanovena až na základě prvního šetření v této oblasti, které se i vzhledem k monitorování zavedení povinného posledního ročníku v mateřských školách předpokládá ve školním roce 2017/18. Následně tak budou moci být tato data meziročně srovnávána.

Základní vzdělávání

Základním vzděláváním rozumíme vzdělávání v základních školách, které probíhá ve dvou oborech vzdělání, a to Základní škola a Základní škola speciální. V těchto oborech se žáci vzdělávají podle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) a rámcového vzdělávacího programu pro základní školu speciální (RVP ZŠS). Do konce školního roku 2015/16 se žáci s lehkým mentálním postižením (LMP) a souvisejícím zdravotním postižením mohli vzdělávat v „podoboru“ RVP ZV, který vycházel z jeho přílohy určené pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. Toto již od školního roku 2016/17 není možné, tito žáci jsou vzděláváni podle nově upraveného RVP ZV se stanovenými minimálními výstupy ze vzdělávání z důvodu LMP; stávající žáci 2. stupně však mohou vzdělávání podle školních vzdělávacích plánů vycházejících z této přílohy ještě dokončit.

Výchozí hodnoty jsou pro tuto oblast stanoveny, neboť ve školním roce 2015/16 realizovala Česká školní inspekce celoplošné šetření kvalifikovaného odhadu počtu romských žáků v jednotlivých oborech základního vzdělávání řediteli škol, a to včetně počtu žáků vzdělávaných podle RVP ZV přílohy pro LMP. Od školního roku 2016/17 se však jeví jako nezbytné sledovat odděleně počty romských žáků v dobíhající RVP ZV přílohy pro LMP a počty žáků se sníženými výstupy ze vzdělávání z důvodu LMP podle nově upraveného RVP ZV. Dále budou zpětně zjišťovány i počty vypovídající o ukončení této úrovně vzdělání romskými žáky. Navíc, vzhledem k naplnění indikátoru výsledku 5.2 nezbytné, zjišťovat tyto počty zvlášť za běžné třídy (tzv. individuální integrace žáků s LMP do hlavního proudu) a za třídy speciální (tzv. skupinová integrace žáků s LMP).

V indikátoru výsledku 5.2 ohledně snižování počtu romských žáků ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9, pro žáky s LMP není uvedeno přesné číslo snižování, neboť nelze přesným způsobem zaručit, že k poklesu počtu romských žáků v daných třídách bude docházet lineárně stále stejným tempem. V praxi může dojít k situaci, kdy první roky bude snižování poměrně pozvolné, jelikož si na změny budou školy a rodiče teprve pomalu zvykat. Následně dojde k citelnější, možná skokové změně, a pak tento pokles může být opět pomalejší.

Střední vzdělávání

Středním vzděláváním rozumíme vzdělávání ve středních školách a pro účely této metodiky i vzdělávání v konzervatoři, kde může být středního vzdělání rovněž dosaženo. V této oblasti doposud

nebylo provedeno žádné šetření počtu takto vzdělávaných romských žáků, a tudíž výchozí pozice o jejich počtu ve středním vzdělávání bude stanovena až na základě prvního šetření v této oblasti, které se předpokládá ve školním roce 2017/18 (indikátor výsledku 5.5). Obdobně jako v oblasti základního vzdělávání zde budou zjišťovány jak počty romských žáků v jednotlivých oborech vzdělání, tak zpětně i počty vypovídající o ukončení této úrovně vzdělání romskými žáky. Následně tak budou moci být tato data meziročně srovnávána.

Výchozí pozici pro naplnění indikátorů výsledku 5.3 a 5.4 je založena na počtu romských žáků/studentů podpořených z dotačního programu Podpora romských žáků středních, konzervatoří a vyšších odborných škol.

Vysokoškolské vzdělávání

Vysokoškolským vzděláváním rozumíme vzdělávání na veřejných a soukromých vysokých školách. Výchozí pozice bude dosažena oslovením vysokých škol a na základě informací poskytnutých například organizacemi poskytujícími stipendia pro romské studenty. Sledování opatření v části 4. 2. c) předpokládá s ohledem na akademickou samosprávnou nezávislost dobrovolnou spolupráci ze stran vysokých škol. V rámci implementace opatření ze Strategie romské integrace do roku 2020 budou využity také výstupové indikátory projektů OPVVV, které budou zaměřeny na podporu romských studentů vysokých škol.

V souladu se Strategií romské integrace, budou při podpoře projektů/aktivit, zaměřených na realizaci dílčích opatření, z OP VVV využity monitorovací indikátory: „Počet dětí, žáků a studentů Romů v podpořených organizacích“ a „Počet dětí a žáků Romů začleněných do vzdělávání“. Tyto indikátory jsou chápány jako indikátory pokroku v podpořených školách a indikátory pro zjištění počtu romských dětí, které získaly podporu a díky tomu buď nastoupily do předškolního vzdělávání, nebo úspěšně procházejí školním vzděláváním.

Přesné definice daných indikátorů jsou uvedeny v platné verzi Národního číselníku indikátorů (NČI), kdy OP využívá definici vyplývající z Analýzy sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti viz výše.

Indikátory za jednotlivé projekty budou poskytovány z informačního systému pro OP VVV.

4. 5. 2. Zaměstnanost

Při vyhodnocování dopadu cílů Strategie romské integrace v oblasti zaměstnanosti bude Úřad práce České republiky poskytovat kvalifikované odhady Romů zapojených do aktivit a podpory Úřadu práce České republiky.

Pro sledování bude Úřad práce České republiky využívat údaje z informačního systému pro oblast státní politiky zaměstnanosti, přičemž se jedná o údaje o zařazování klientů Úřadu práce České republiky do nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti. Vzhledem ke skutečnosti, že Úřad práce České republiky při poskytování služeb vyplývajících ze zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, nemá oprávnění sledovat údaje o příslušnosti k národnostním menšinám, jsou údaje v informačním systému pro oblast státní politiky zaměstnanosti etnicky neutrální. Z těchto dat bude Úřadem práce České republiky prováděn kvalifikovaný odhad.

Indikátory výstupů týkající se projektů Operačního programu Zaměstnanost budou poskytovány z informačního systému pro Operační program Zaměstnanost.

4. 5. 3. Sociální služby

V oblasti dostupnosti sociálních služeb bude využito poznatků sociálních pracovníků, krajských koordinátorů pro romské záležitosti, výstupů z koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám apod. Výsledkový indikátor "kapacita podpořených služeb poskytovaných v SLV" hovoří o stabilizaci situace. Aktuální počty služeb a jejich kapacit považuje MPSV za dostatečné pro tuto cílovou skupinu, proto stabilizaci považujeme za ideální. Zároveň tvorbu sítě a kapacit sociálních služeb si určují jednotlivé kraje, proto je i v tomto ohledu takto nastavený indikátor jediným možným, který MPSV bude schopno následně vyhodnocovat. V rámci novely zákona o sociálních službách s předpokládanou účinností od roku 2017 se plánuje při vstupu do sociální služby více se zaměřovat na nepříznivou situaci klienta. Právě tímto nastavením by se služby měly stát srozumitelnější a adresnější i pro tuto cílovou skupinu - tedy se mj. i tímto nastavením zlepší přístup Romů k sociálním službám.

4. 5. 4. Bydlení

Odbor politiky bydlení MMR bude každoročně poskytovat data o počtu nájemních bytů určených pro sociální bydlení, na jejichž výstavbu nebo pořízení byla poskytnuta dotace v daném roce, včetně identifikace obcí, kde byly byty postaveny nebo pořízeny.

ŘO IROP poskytne data o provedených investicích do oblasti sociálního bydlení v SVL, a to na počet bytů v konkrétním místě realizace.

MPSV - sociální pracovníci obecních úřadů, kteří vykonávají činnosti sociální práce, zásadně nerozlišují, zda jde o jiné etnikum či ne, při své práci jej pouze zohledňují při řešení daných situací tzn. způsobu jednání, chování apod. V praxi to znamená, že spisová dokumentace není nijak odlišena, proto není možné jednotlivá etnika vyjmout ze statistických údajů. Navrhujeme proto vytvářet kvalifikované odhady počtu lidí romské národnosti, u kterých se podaří přechod do standardního bydlení prostřednictvím neziskových organizací, obcí, poskytovatelů sociálních služeb atp.

4. 5. 5. Zdraví

V oblasti nerovného přístupu ke zdravotní péči provede Ministerstvo zdravotnictví prostřednictvím Státního zdravotního ústavu v roce 2017 šetření ohledně reálného stavu a návrh opatření k zlepšení rovného přístupu ke zdravotní péči ve vybraných sociálně vyloučených lokalitách. Srovnávací studie bude realizována v roce 2020. Cílem je podpora stávajících a případně zavedení nových opatření směřujících ze zlepšení dostupnosti zdravotní péče a zajištění služeb pro obyvatele sociálně vyloučených lokalit (obývanou většinou romskou populací). Konkrétní opatření budou připravována ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem a případně také kraji, neziskovými organizacemi, zdravotními pojišťovnami. Data z jednotlivých šetření 2017 a 2020 budou k dispozici pro naplnění požadovaného cíle. Výchozí hodnota indikátoru je nula. MZ poskytne v rámci výzkumů také data dělená dle pohlaví.

4. 5. 6 Náhradní rodinná péče

MPSV přistoupilo v rámci naplňování specifického cíle 8.4 Strategie romské integrace do roku 2020 k formulaci indikátoru výstupu, kterým je „soubor opatření (osvěta, metodika) pro potenciální žadatele o náhradní rodinnou péči, který by měl být tematicky zaměřený na specifika péče o děti z odlišného sociokulturního prostředí, jež jsou ohrožené předsudky a nerovným přístupem“. Tento soubor opatření by měl v konečném důsledku zvýšit šance těchto dětí na umístění a setrvání v náhradní rodinné péči (dále jen NRP). Soubor opatření bude vytvořen v návaznosti na individuální projekt MPSV s názvem „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany“ (dále jen „IP MPSV“), který by měl být realizován v letech 2016 – 2020 s využitím finančních prostředků z Evropského sociálního fondu.

V rámci klíčové aktivity 04 IP MPSV s názvem „Rozvoj náhradní rodinné péče“ by mělo být dosaženo těchto dílčích výstupů:

- Analýza stávajícího systému posuzování žadatelů o NRP v ČR;
- Manuál posuzování zájemců o přijetí dítěte do pěstounské péče či osvojení;
- Analýza kvality vzdělávání žadatelů o NRP;
- Komplex doporučení systémových změn v oblasti zajištění příprav a dalšího vzdělávání žadatelů NRP;
- Analýza potřeb rodin pečujících o děti se specifickými potřebami (tj. i o romské děti);
- Baterie doporučení pro zprostředkování NRP na krajské úrovni;
- Strategie oslovování zájemců o svěření dítěte se specifickými potřebami do NRP;
- Manuál postupů při zprostředkování;
- Analýza situace příbuzenské pěstounské péče;
- Návrh služeb a dalšího vzdělávání příbuzenských pěstounů.

V rámci naplnění indikátoru výstupu cíle 8.4 by tedy mělo dojít do roku 2020 k realizaci 10 dílčích výstupů. MPSV bude každoročně poskytovat informace o tom, v jaké fázi plnění tato dílčí opatření jsou.

Dále si MPSV stanovilo v rámci naplňování specifického cíle 8.4 indikátor výsledku, který je formulován takto: „Do roku 2020 se zvýší podíl romských dětí, jimž bude zprostředkována NRP v ČR o 2%“. Ukazatel podílu romských dětí v NRP bude každoročně sledován, a to metodou kvalifikovaného odhadu pracovníků orgánů sociálně-právní ochrany dětí krajských úřadů.

Podíl romských dětí svěřených do NRP je stanoven střízlivě. Je nutné vzít do úvahy, že velký podíl romských dětí je svěřených do příbuzenské pěstounské péče, u níž neprobíhá proces zprostředkování. Dále je důležité zohlednit skutečnost, že současný systém péče o ohrožené děti prochází transformačním procesem, jehož cílem je posunout těžiště podpory ohrožených dětí směrem k sanaci rodiny a k prevenci odebrání dětí z původní rodiny, k omezení institucionální péče a k rozšíření NRP, jakožto vhodnější alternativy péče o ty děti, které nemohou vyrůstat ve své původní rodině. Do roku 2020 je nutné v první řadě provést tvrdá systémová opatření v oblasti financování, legislativy a metodické podpory pracovníků působících v systému tak, aby došlo ke sjednocení systému. I tyto změny bezesporu povedou ke zlepšení situace romských dětí, jejich výsledky se však projeví až po delším časovém úseku.

5. Evropské strukturální a investiční fondy a koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám

Ve vztahu k ESIF bude kromě evaluace dopadu jednotlivých výzev, které se zaměřují na naplňování opatření ve Strategii uvedených, využito nástroje koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám. V rámci územní dimenze mohou být využity také územní integrované nástroje, zejména prostřednictvím strategií komunitně vedeného místního rozvoje (tzv. CLLD), integrovaných plánů rozvoje území (IPRÚ) a integrovaných územních investic (tzv. ITI). Participace romské menšiny na implementaci ESIF je zajištěna mj. aktivní rolí členů Rady vlády pro záležitosti romské menšiny v Radě pro evropské strukturální a investiční fondy, monitorovacích výborech jednotlivých operačních programů, členstvím ve výběrových komisích k jednotlivým relevantním výzvám v programech, a také členstvím v Monitorovacím výboru Agentury, který je pověřen výběrem měst a obcí, které budou spolupracovat v rámci koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (viz níže). Na místní úrovni je participace Romů zajištěna mj. zapojováním aktivních jednotlivců z romské menšiny do činnosti lokálních partnerství organizovaných a činností krajských koordinátorů romských poradců, kteří se z úrovně regionů zapojují do implementace ESIF.

V Operačním programu Zaměstnanost je sociální integrace podpořena přímo či nepřímo v prioritních osách 1, 2 a 3. V Prioritní ose 1 „Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly“ jsou v rámci investiční priority 1 „Přístup k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby, včetně dlouhodobě nezaměstnaných a osob vzdálených od trhu práce, také prostřednictvím místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a podpory mobility pracovníků mj. podporovány cílové skupiny „uchazeči s kumulací hendikepů na trhu práce, osoby s nízkou úrovní kvalifikace a příslušníci etnických menšin“.

Zásadní příspěvek k sociální integraci Romů představuje prioritní osa 2 „Sociální začleňování a boj s chudobou“, investiční priority 1 a 2. V investiční prioritě 1 „Aktivní začleňování, včetně začleňování s ohledem na podporu rovných příležitostí a aktivní účast a zlepšení zaměstnatelnosti“ jsou v cílových skupinách explicitně vyjmenovány cílové skupiny „osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách, etnické menšiny, zejména Romové“. Mezi podporovanými aktivitami jsou vedle sociálních služeb také pro romskou integraci zásadní aktivity komunitní sociální práce, vznik a rozvoj nástrojů sociálního/dostupného/podporovaného bydlení, participativní metody práce s cílovou skupinou, boj s diskriminací, atd.

V prioritní ose 3 „Mezinárodní spolupráce a sociální inovace“ bude mj. podporována výměna zkušeností a přenos dobré praxe mezi členskými státy EU v otázkách týkajících se aktivní politiky zaměstnanosti, zejména u cílových skupin zahrnujících především uchazeče o zaměstnání, zájemce o zaměstnání, ekonomicky neaktivní osoby, osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením a chudobou. Zároveň budou v rámci příslušných výzev na podporu sociálních inovací podporovány jak inovativní přístupy k řešení problematiky SVL, tak relevantní oblasti k posílení ekosystému sociálních inovací při řešení problémů v oblasti zaměstnanosti, sociálního začleňování a veřejné správy (tj. datové platformy, znalostní platformy, akcelerátory/inkubátory a investice do impaktu).

V OP VVV je na podporu inkluze dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména dětí se sociálním znevýhodněním (a tedy zejména dětí romských) věnována převážná část prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání“. V Investiční prioritě 1 budou investice zaměřeny na podporu 70 území obcí s rozšířenou působností, ve kterých je dle aktualizovaného šetření MPSV nejvíce rozšířen problém sociálně vyloučených lokalit. Investiční prioritě 2 zahrnuje podporu zaměřenou na zvýšení kvality a na rovný a spravedlivý přístup ke kvalitnímu vzdělávání na všech úrovních vzdělávací soustavy s cílem posílení kompetencí pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich individuální rozvoj.

V IROP lze v rámci prioritní osy 2 „Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů“ podporovat (mimo jiné) osoby sociálně vyloučené či ohrožené sociálním vyloučením, a to také při investicích do sociální infrastruktury, které přispívají ke snižování nerovností (IP 9a, indikativně např. infrastruktura pro terénní, ambulantní a nízkokapacitní pobytové formy sociálních, zdravotních a návazných služeb pro osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené, infrastruktura komunitních center, pořízení bytů a bytových domů pro sociální bydlení), nebo při investicích na podporu sociálních podniků (IP 9c). Pro děti v předškolním vzdělávání, osoby sociálně vyloučené či ohrožené sociálním vyloučením a osoby se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v rámci IP 10 dostupné investice např. do rozšíření kapacit pro předškolní a školní vzdělávání, budování zázemí pro rozvoj vybraných klíčových kompetencí v oblastech komunikace v českém a cizích jazycích, úpravy a vybavení budov a učeben pro vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Všechny tři operační programy jsou tedy nastaveny vysoce pro-inkluzivně, přičemž nejsou explicitně zaměřeny na inkluzi Romů, ale všech sociálně znevýhodněných, zranitelných či diskriminovaných a ostrakizovaných sociálních skupin. Vzhledem k tomu, že společenské i ekonomické postavení romské menšiny patří v ČR mezi nejhorší, jsou Romové obvykle zvláště zmíněni jako relevantní cílová skupina ve výčtu, tj. „příslušníci národnostních menšin, zejména Romové“. To zaručuje, že Romové budou jednou z hlavních cílových skupin mezi příjemci podpory v sociální integraci, ale zároveň to umožňuje, aby podpora při řešení extrémní chudoby, sociálního vyloučení, diskriminace a marginalizace byla dostupná také ostatním občanům, kteří rovněž žijí v podmínkách sociálního vyloučení. Mj. je tím zajištěn také sociální smír, neboť praxe v implementaci SF v období 2007–2013 prokázala, že explicitní pro-romské aktivity vyvolávají hluboké protiromské sentimenty, které často maří výkon samotných integračních opatření. Naproti tomu výrazné pro-inkluzivní nastavení operačních programů na období 2014–2020 a systematické využití ověřených praxí z předchozího období vč. výrazného zacílení do oblastí výskytu sociálně vyloučených lokalit obývaných ve většině (60–90 % obyvatel) Romy umožňují efektivní reakci na situaci té části romské menšiny, která je zasažena chudobou a sociálním vyloučením.

Na základě předchozí praxe byl navrhnut a řídícími orgány přijat tzv. koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám, na kterém se podílí ministerstva práce, školství a místního rozvoje a Úřad vlády – Sekce pro lidská práva. Během let 2015–2020 bude poskytnuta systematická podpora minimálně 70 nejohroženějším obcím/mikroregionům/obcím s rozšířenou působností, na jejichž území se nachází sociálně vyloučené lokality. Tímto způsobem bude distribuována přímá a koordinovaná podpora do cca 60–70 % území, na kterých žijí především sociálně vyloučení Romové.

V rámci spolupráce se Sekcí pro lidská práva zpracují obce v rámci koordinovaného přístupu podrobnou analýzu situace obyvatel sociálně vyloučených lokalit a jejich potřeb a potenciálu v zapojení do řešení vlastní neuspokojivé situace. Bude zpracován obecní strategický plán sociálního začleňování, a to jak na bázi evidence-based politik, tak participace veřejnosti, zejména samotných obyvatel vyloučených lokalit, tedy především Romů. Následně budou za podpory Sekce pro lidská práva připraveny projekty k financování podpory ze všech zapojených operačních programů, zejména v oblastech sociálních služeb, komunitní práce, podpory zaměstnanosti, vzdělávání a bydlení.

Operační programy i koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám jsou nastaveny pro explicitní, nikoliv však exkluzivní podporu romské integrace. K tomu, aby byly průběžně sledovány a vyhodnocovány dopady specificky na romskou menšinu, jsou stanoveny závazné indikátory při realizaci jednotlivých projektů (při koordinovaném přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám před zahájením spolupráce s obcí, v jejím průběhu a v závěrečné fázi, při celkové evaluaci dopadů intervence, tedy po aplikaci projektů ESIF).

Dopady intervencí z operačních programů i činnosti Odboru pro sociální začleňování na romskou menšinu bude sledovat Rada vlády pro záležitosti romské menšiny, která je polovinou členů tvořena významnými zástupci romské menšiny v ČR.

Příloha:

Indikátory pro sledování a vyhodnocování naplňování Strategie romské integrace do roku 2020